

numismatisk rapport 161

Meddelelser fra Dansk Numismatisk Forening

Malerier, medaljer, mønter og La Maja desnuda

“Einer wird gewinnen”

Enkelte problemer ved kvalitetsvurdering af mønter internationalt

Møntkataloget.dk – Baggrund og tanker omkring prissætning etc.

Januar 2024

Sælg mønter og medaljer på auktion

*Charles II, 1660-1685
5 Guineas 1672, London
Hammerslag: 70.000 kr.*

*Vikingerne i Northumbriaca, 921-927
Penny
Hammerslag: 70.000 kr.*

*Romerriget
Lucius Verus, 161-169 e.v.t.
Hammerslag: 85.000 kr.*

*Christian V, 1670-1699
Søslaget i Køge Bugt,
sølvmedalje 1677
Hammerslag: 440.000 kr.*

*Rusland
Alexander III
"Memory of the Opening of
St. Peterburg Maritime Canal"
sølvmedalje 1885
Hammerslag: 60.000 kr.*

BRUUN RASMUSSEN

PART OF THE BONHAMS NETWORK

bruun-rasmussen.dk

numismatisk rapport

Meddelelser fra Dansk Numismatisk Forening

Ansvarshavende:

Michael Wagner Christiansen

60 52 34 81

formand@numismatik.dk

Annoncer:

Torben Hansen

num-rap@numismatik.dk

Grafisk ansvarlig:

Torben Hansen

num-rap@numismatik.dk

Tryk: Dystan & Rosenberg

Annoncepriser (excl. moms og evt. repro):

Side 2, 4 eller Bagsiden kr. 1.600

Helside 1/1 (126 x 188 mm): kr. 1.400

Halvside 1/2 (126 x 92 mm): kr. 800

Kvartside 1/4 (126 x 43 mm): kr. 500

Copyright:

Gengivelse og kopiering af signerede artikler eller dele deraf er kun tilladt med forfatterens skriftlige tilladelse. Omtale og korte uddrag af artikler og meddelelser er tilladt med kildeangivelser.

Næste nummer:

Primo marts 2024

Deadline for bestilte annoncer:

11. februar 2024

ISSN 0105-8126
ISSN 2794-526X (web)

Indhold

Referat fra Dansk Numismatisk
Forenings generalforsamling 2023 7

Anders Harck

Malerier, medaljer, mønter
og La Maja desnuda 12

Birger Bentsen

“Einer wird gewinnen” 16

John Lind

Møntkataloget.dk – Baggrund og
tanker omkring prissætning etc. ... 18

Torben Juul Hansen

Stampes Numismatiske Univers
er ophørt i sin klassiske form 22

Samuel Flyger

Enkelte problemer ved kvalitets-
vurdering af mønter internationalt 24

Steen Jakobsen

ANF-kontramarkering på
Maria Theresia-thalere 25

Regeringen og Nationalbanken
varsler seddelombytning i maj 2025 26

Nye bøger 28

Foreningsmøder i DNF 30

Bestyrelsen i DNF 31

**Dansk Numismatisk
Forenings møder:**

Bethesda

Rømersgade 17, 1362 Kbh K, Israels Plads
Se mere side 30 og 31

numismatik.dk

Købersalær nedsat til 10% i DNF

Ti procent er noget lettere at regne med

Fra og med den nye “møntsæson” i september bliver KØBER-salæret nedsat til 10% i DNF. Det er nu noget lettere at udregne hvad din eksakte pris bliver på et lot – 10% er noget lettere at regne med end med de førhen 15%.

Hammerslagspris 100 kr – eksakte pris 110 kr. – lige ud af landevejen.

HUSK: Forsendelse for brevbud er GRATIS. Dog er der omkostninger for forsendelses ved køb af bøger.

Meget små sælger-salærer i DNF

Her kan du se, hvad det koster at sælge i DNF:

SÆLGER-salær beregnes af hammerslags-prisen.

Alt inklusive moms. Salær udgør pr. auktionsnummer:

10% af de første 500 kr. 5% af beløbet mellem 500 - 1.000 kr.

og 2,5% af resten af beløbet over 1.000 kr.

Der afregnes maksimalt 500 kr pr solgt lot, som opnås ved hammerslag på 18.000 kr. – altså kun 2,78%. Eksempelvis:

Hammerslag	Salær	Hammerslag	Salær	Hammerslag	Salær
100	10	1.000	75	10.000	300
500	50	5.000	175	18.000	500

Du kan med fordel sælge dine guldmønter i DNF

Sælg dine guldmønter på auktion i DNF – UDEN salær

Da mange guldmønter sælges omkring de aktuelle guldpriser har DNFs bestyrelse besluttet, at du kan sælge dine guldmønter UDEN at betale sælger-salær.

Det betyder, at du betaler kr. 0,- (nul) ved salg af guldmønter på DNFs auktioner.

For yderligere salærer ved salg af mønter se: numismatik.dk

Sælg til top priser!

Takket være vort enorme kundegrundlag så har de sidste auktioner givet os udmærkede priser for bl.a. mønter, sedler og gode filatelistiske objekter. Kontakt os for gratis værdivurdering.

 Skanfil

www.skanfil.no | Skanfil Århus: 41 99 02 99 | arhus@skanfil.no
Skanfil Fredensborg: 46 56 38 57 | niels@skanfil.no

Pragtværk af Jan Bendix

Pris: 275 kr

Medlemmer af DNF:

175 kr

Kun én pr medlem til
nedsat pris.

Kan bestilles på
numismatik.dk

Planlagt prisstigning
ved nytår.

Smukt og "komplet" værk med henved 5.500 afbildninger

Denne udgivelse bidrager til en væsentlig forøgelse af det samlede korpus af kendte frimærkepenge, præsenteret i flotte farvebilleder, og vil utvivlsomt stå som den vigtigste udgivelse omkring de danske frimærkepenge mange år ud i fremtiden.

Masser af interessante mærker fra stort set alle danske byer

Danmarks Frimærkepenge er et katalog over de tusindvis af forskellige danske frimærkepenge, man kender til i dag – og med en fin introduktion, der samtidig sætter disse ind i en historisk kontekst.

**DANSK
NUMISMATISK
FORENING**

Referat fra Dansk Numismatisk Forenings generalforsamling 2023

Årets generalforsamling blev afholdt lørdag den 28. oktober klokken 17:30 i Bethesda i Rømersgade Kbh K. Formanden indledte med at byde velkommen til generalforsamlingen, hvor der var mødt ca. 40 deltagere op.

Af Torben Juul Hansen

1. Valg af dirigent

Bestyrelsen foreslog Steen Jakobsen som dirigent. Forslaget blev vedtaget med bifald og uden modkandidater. Dirigenten takkede for valget og konstaterede at generalforsamlingen var lovligt indvarslet i henhold til lovene og dermed beslutningsdygtig. Ligeledes blev den udsendte dagsorden godkendt. Derefter overlod dirigenten ordet til formanden for formandens beretning.

2. Formandens beretning

Beretningen er trykt i Numismatisk Rapport 160, som var udsendt til medlemmerne inden mødet, hvorfor formanden henviste til denne.

Formanden supplerede beretningen med at nævne en lille stigning i antallet af medlemmer vi har haft. Forhåbentligt en tendens der vil fortsætte. Formanden oplyste at bestyrelsen havde kendskab til at otte medlemmer var afgået ved døden. Han bad forsamlingen om at rejse sig og ære de afdøde med et minuts stilhed. Derefter takkede formanden de mange medlemmer, der hvert år giver bestyrelsen en hånd med til alle de mange opgaver der er i

Formanden byder velkommen til generalforsamlingen med en del af bestyrelsen på række.

Yderst fra venstre Henrik Berndt, Mads Smedman, René Villadsen, Michael Wagner Christiansen, Henning Ingemann Larsen og Torben Juul Hansen.

DNF. Her blev Preben Nielsen, Niels Nielsen og Gaston Barbro fremhævet i forbindelse med deres store hjælp til møntbørsen.

Formanden nævnte det nye hammerslagsgebyr, på kun 10%. På nuværende får vi et godt provenue af hammerslagene, og bestyrelsen håber, at det lavere gebyr vil komme vores medlemmer til gode på de kommende auktioner. Slutteligt nævnte formanden MERM-sagen, der fik et endeligt punktum i februar måned da sagen blev afvist ved retten. Derefter spurgte dirigenten om der var spørgsmål til beretningen. Der var ingen, så dirigenten spurgte om generalforsamlingen kunne godkende formandens beretning. Det kunne forsamlingen og kvitterede med et bifald.

3. Kassereren fremlagde det reviderede regnskab

Dirigenten gav ordet til kassereren for fremlæggelse af det reviderede regnskab. Regnskabet er trykt i Numismatisk Rapport 160 (side 10 og 11). Regnskabet er godkendt og underskrevet af de to revisorer og underskrifterne er forevist for dirigenten.

Kassereren valgte at fremhæve tre punkter fra regnskabet.

- 1) Årets Coinfair udviser netto et lille overskud på små 10.000.
- 2) Kørsel og parkering: En opdatering af afregnings-satsen for bestyrelsens stillen bil til rådighed for diverse aktiviteter er ændret til at følge statens takster.
- 3) Øgede udgifter til såvel bestyrelsens forplejning som bispising i forbindelse med generalforsamlingen, juleafslutningen og maj mødet skyldes øgede kuvertpriser ligesom der deltager flere gæster end tidligere.

Generalforsamlingens dirigent Steen Jacobsen, DNFs tidligere formand Preben Nielsen med fru Kirsten. Bagerst Flemming Hansen og yderst til højre Jan Bendix med sin nyudgivne bog.

Dirigenten spurgte dernæst om der var spørgsmål til kassererens gennemgang af regnskabet. Der blev spurgt ind til omkostningerne til MERM-sagen. Det blev forklaret at bestyrelsen ikke har haft behov for at betale advokatgebyrer. Der er dog blevet brugt megen tid på at forberede de forskellige retsmøder, og derfor ekstra udgifter til forplejning.

Værdien af foreningens bibliotekslokaler på Sønder Boulevard 65 blev der også spurgt ind til, og det blev forklaret at denne er sat efter seneste offentlige vurdering, på trods af at denne efterhånden er mange år gammel. Regnskabet blev efterfølgende godkendt.

4. Indkomne forslag

Der var ingen indkomne forslag.

5. Fastsættelse af kontingent 2023 – 2024

Bestyrelsen foreslog uændret kontingent (altså 350 kr. og 175 kr. for unge under 20 år. For web-medlemmer 200 kr. og 100 kr. Medlemmer bliver kontingentfri efter 50 års betalt medlemskab).

Forslaget om uændret kontingent blev vedtaget.

6. Valg til bestyrelsen

Henning I Larsen, Torben J Hansen og Michael W Christiansen var på valg. Alle tre var villige til at modtage genvalg. Dirigenten spurgte, om der var andre, som ønskede at stille op til bestyrelsen. Det var ikke tilfældet, så Henning, Torben og Michael blev genvalgt.

7. Valg af revisorer

De to revisorer Henrik Jensen og Kim Simonsen var begge villige til genvalg og da der ikke var andre kandidater, blev de begge genvalgt. Kim var desværre syg på dagen, men havde heldigvis givet tilsagn om genvalg på forhånd.

8. Eventuelt

Dirigenten spurgte om der var nogen spørgsmål.

Der blev spurgt til muligheden for, at medlemmer kunne få adgang til foreningens bibliotek. Dette var tidligere muligt i forbindelse med auktionseftersyn. Formanden forklarede, at der sjældent dukkede folk op til eftersyn, hvilket sandsynligvis stadig vil være tilfældet, efter der nu kommer billeder på alle vores auktions-lots. En bedre

Torben Juul Hansen overrækker første eksemplar af bogen "Danmarks Frimærkepenge" til Niels Stampe. Senere følger Holger Hede-medaljen, som ses herunder.

løsning vil nok være, at der kan arrangeres noget i forbindelse med de forskellige fraktionsmøder. Bestyrelsen vil dog diskutere hvilke muligheder der er ved et kommende bestyrelsesmøde. Bestyrelsen er dog kun glade for, at DNFs medlemmer ønsker at benytte biblioteket, så der skal nok findes en løsning.

Under eventuelt præsenterede bestyrelsen de tilhørende for den nyeste DNF udgivelse, *Danmarks Frimærkepenge* af Jan Bendix. Det blev nævnt hvordan bestyrelsen har diskuteret meget frem og tilbage, omkring hvor mange eksemplarer der skulle trykkes, da denne bog potentielt har et større publikum end blot numismatikere, men på den anden side også behandler et meget specifikt samlerområde. Alle de medbragte eksemplarer af bogen blev dog hurtigt udsolgt, så det var en positiv start på salget.

Torben Juul Hansen fik herefter mikrofonen, og takkede Niels Stampe for de mange års fantastiske skriverier i Numismatisk Rapport. Bestyrelsen havde besluttet, at Niels skulle belønnes med Holger Hede-medaljen, som især gives til folk med "gode skriverier". Desværre var der sket en fejl på dagen, så den medalje Niels skulle have overrakt lå trykt og sikkert i en bankboks, vi ikke lige kunne komme til. Medaljen vil Niels heldigvis få overrakt på et passende tidspunkt, men på selve dagen måtte han nøjes med et eksemplar af DNFs nye bogudgivelse.

Formanden takkede sluttelig dirigenten for en god ledelse af generalforsamlingen.

Torben Juul Hansen & Steen Jakobsen

Mønter & sedler købes, sælges og vurderes

Frimærker, Pokemon- &
Magic-kort tages ind til
vurdering af 3.-part

FREDERIKSBERG MØNTHANDEL

Palle Rytter Nielsen

Gammel Kongevej 146 st. · 1850 Frederiksberg C
Tlf. 3323 8505 / Mobil 5385 2796
frederiksbergmønthandel.dk

Et helt specielt minde til en særlig dag

Fra motiv til medalje fra et digitalt foto

Villadsen Metal & Design

4056 8906 · danske-medaljer.dk

Malerier, medaljer, mønter og La Maja desnuda

Af Anders Harck

Figur 1. La Maja desnuda.

Figur 2. La Maja vestida.

Oliemalerier på Museo Del Prado i Madrid.

Foto: Crisco 1492 – wikipedia.org

På Museo Del Prado i Madrid findes to malerier – ‘La Maja desnuda’ (Den nøgne Maja) (Figur 1) og ‘La Maja vestida’ (Den påklædte Maja) (Figur 2). De blev begge malet af maleren Francisco de Goya i årene omkring 1797 til 1800, og har været udstillet på Museo del Prado siden 1910.

Malerierne viser en kvinde på en sofa i helt samme stilling. Forskellen er imidlertid iøjnefaldende, idet hun er nøgen på desnuda-billedet, medens hun er påklædt på

Figur 3. La Maja desnuda gengivet på frimærke, produceret på privat initiativ i 1930.

Breve til USA med frimærkerne med den nøgne kvinde blev returneret til Spanien.

Vestida-billedet. Det første af billederne – desnuda – er langt det mest berømte og findes gengivet på både frimærke (Figur 3) og adskillige medaljer (eks. i Figur 4). Det menes at være den første klare skildring af kvindelig kønsbehåring i et stort vestligt maleri.

Desnuda-billedet har ved dets fremkomst ført til meget oprør – specielt i kirkelige kredse. I dag synes dette måske lidt latterligt, men omkring år 1800 var nøgenhed noget helt andet end i dag.

Der har imidlertid ikke været noget nyt i en afbildning af en nøgen kvinde, idet sådanne har været afbilledet i mange århundreder. Det specielle fremgår af følgende citat fra beskrivelsen på Wikipedia (1):

'The painting is renowned for the straightforward and unashamed gaze of the model towards the viewer. It has also been cited as among the earliest Western artwork to depict a nude woman's pubic hair without obvious negative connotations (such as in images of prostitutes). With this work Goya not only upset the ecclesiastical authorities, but also titillated the public and extended the artistic horizon of the day.'

Figur 4. Eksempel på medalje med Maja desnuda, 39 mm. Der findes flere typer bl.a. med forskellige portrætter på den anden side. Der kan f.eks. være portræt af Leonardo da Vinci.

Nøgne kvinder på mønter

Nu har jeg ikke kontrolleret al kunst vedrørende nøgne kvinder fra før år 1800, men det er i hvert tilfælde korrekt, at langt de fleste afbildninger ikke viser nogen kønsbehåring. Imidlertid findes der i hvert tilfælde i den numismatiske verden tidlige eksempler på afbildninger af nøgne kvinder, hvor kønsbehåringen er tydeligt graveret i det frembringende stempel (Figur 5).

Den viste mønt fra Glückstadt er slået i 1625 – og er altså langt tidligere end 'La Maja desnuda'. Der er ikke tale om negative associationer omkring kvinden, men det kan anføres, at der i virkeligheden ikke er tale om en kvinde, idet der er tale om en fremstilling af gudinden 'Fortuna'. Gudinden er dog fremstillet meget kvindelig. Det skal så retfærdigvis siges, at det er yderst sjældent med en markeret kønsbehåring på de ellers talrige møntfremstillinger af Fortuna-figuren.

Figur 5. Christian 4. Speciedaler fra Glückstadt. Pubic hair ses kun på specier; hvor Fortuna har krydsede ben.

Foto: Busso Peus Frankfurt.

Figur 6. Skuemønt (breddaler) fra August d. Ældre med meget dristig Fortuna-fremstilling.

Foto: Künker.

Påstanden, som refereres på Wikipedia, må dog tilbagevises, da den viste mønt fra 1625 er et klart eksempel på en tidlig fremstilling, der viser kvindens pubic hair.

August d. Ældre (1568-1636) var Hertug af Braunschweig-Lüneburg, og fra 1610 til 1636 var han Biskop af Ratzeburg. Som det fremgår af Figur 6 har han lagt navn til en skuemønt med en særdeles dristig fremstilling af en nøgen 'Fortuna', hvor kønsbehåring – og mere – er klart synligt. Denne fremstilling har mig bekendt ikke skabt noget oprør, men den ansvarlige ophavsmand bærer da også den kirkelige titel 'Biskop'. Nu skulle dette ikke tages så alvorligt i 1600-tallet, da disse fyrste-bisper ofte var uden nogen kirkelig funktion.

Alligevel er det måske relevant at hæfte sig ved denne titel som biskop. Kirken havde i 1600-tallet en umådelig magt, og bare titlen hos den ansvarlige (tilfældet August d. Ældre) kan have haft stor betydning for en accept af det kunstneriske udtryk. Nu er der ikke årstal på den i Figur 6 viste mønt, men den er helt sikkert fra samme periode som mønten fra 1625 (Figur 5), hvorfor de to mønter nok kan behandles som værende underlagt de samme 'censur'-former.

Læser man om erotikkens historie (2) kommer det klart frem, at de religiøse forhold er meget bestemmende for alle forhold vedrørende erotik (og forplantning). Der gives i værket utallige eksempler på, hvordan religionen sætter grænser for både erotisk dyrkelse og for kunstnerisk fremstilling af erotikken.

Omkring år 1800 er det – ifølge citatet fra Wikipedia – kirkens repræsentanter, som bliver mest ophidset ved Maja desnuda-billedet, så vi kommer nok ikke uden om, at dette er endnu et eksempel på, at den religiøse magt har stor betydning for, hvor meget ballade der kommer ud af kunstneriske fremstillinger. Dette ses generaliseret til kunst i al almindelighed i vor egen tid, hvor nutidskunst med Muhamed-tegninger har skabt utrolig meget oprør.

Litteratur

1. https://en.wikipedia.org/wiki/La_maja_desnuda
2. Carl v. Bolen: Erotikkens Historie. Kultur Forlaget, København.

“Einer wird gewinnen”

Af Birger Bentsen

En af vore medlemmer har indleveret et sæt af fire guld 20 mark fra Preussen med årstallene 1903, 1903, 1905, 1909, som kommer på vores anvisningssalg i januar 2024. Til indleveringen er der knyttet en underfundig historie fra “game shows” tidlige TV-barndom, hvor medlemmets far som eneste dansker vandt de fire guldmønter i det tyske game show “Einer wird gewinnen” i 1966.

“Einer wird gewinnen” var et tysk game show, der blev sendt fra 1964 til 1987 af Hessischen Rundfunk og Norddeutschen Rundfunk. Programmet blev kendt for sin brug af et lykkehjul, hvor deltagerne kunne vinde præmier. Showet blev også kendt for sin vært, Hans-Joachim Kulenkampff, som var en populær TV-personlighed i Tyskland. Mange kendte mennesker deltog i programmet i gennem tiderne, politikere, statsoverhoveder, kunstnere, skuespillere m.m. Blandt andre også vores danske Vivi Bak (1939-2013), som i 60'erne og 70'erne var meget populær i Tyskland.

Det første game show blev sendt i 1938 i USA og hed “Spelling Bee”. Dette show blev senere fulgt af mange andre populære game shows som “What's My Line?” og “The Price is Right”. Game shows har sidenhen spredt sig til andre lande og er stadig populære i dag.

“Kvit eller dobbelt” var et dansk game show, der blev sendt fra 1957 til 1961. I dette program kunne deltagerne vælge at sige **kvit** og beholde deres præmie eller sige **dobbel** og satse præmien i håbet om at vinde dobbelt så meget. Det var en populær og spændende konkurrence,

Hans-Joachim Kulenkampff, var en elsket og populær TV-personlighed i Tyskland og en kompetent vært i Einer Wird Gewinnen

hvor deltagerne kunne vinde forskellige præmier og pengebeløb. Her vandt et af foreningens medlemmer Olav Bonefeld i "Kvit eller dobbelt" i 1957 den 1. november. Emnet var Trankebar mønter og Bonefeld vandt 1. præmien på 10.000 DKK

Lykkehjulet var/er et populært game show, der blev skabt af den amerikanske tv-producent Merv Griffin. Det første Lykkehjulet-show blev sendt i USA i 1975 og blev hurtigt en stor succes. Showet blev senere tilpasset og sendt i mange andre lande rundt om i verden, herunder i Danmark. I Danmark blev det første Lykkehjulet-show sendt i 1988 og blev også meget populært. Konceptet involverer et stort hjul, hvor deltagerne drejer for at vinde pengepræmier ved at gætte ord eller sætninger. Showet er kendt for sin spænding og underholdning.

Kilder

Dansk Mønt: <https://www.danskmoent.dk/bonefeld.htm>

Numismatisk Rapport 1989 nr.1 side 9

Wikipedia: wikipedia.org/wiki/Einer_wird_gewinnen

Møntkataloget.dk

Baggrund og tanker omkring prissætning etc.

Af John Lind

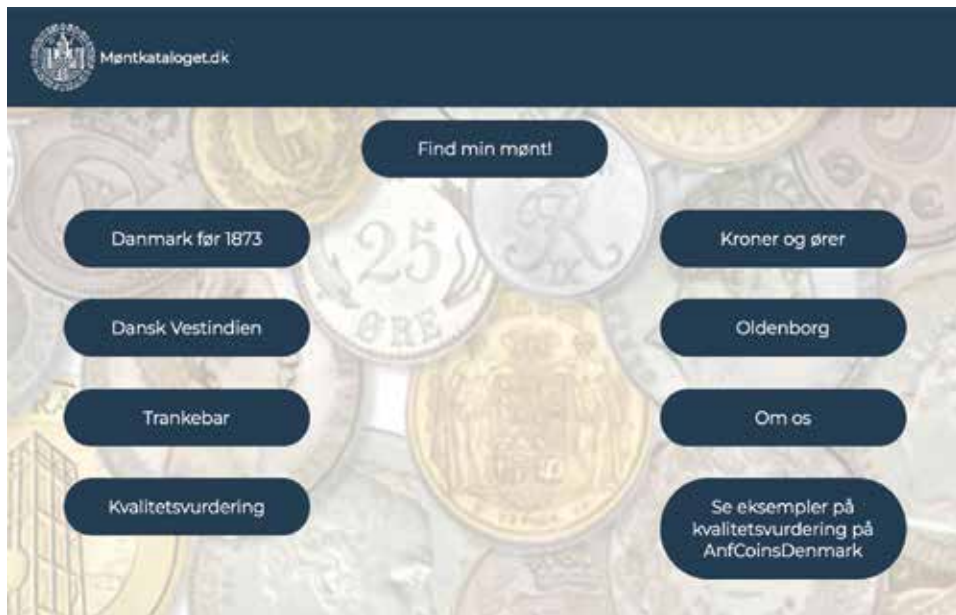
Tilbage i 1960'erne og 70'erne eksploderede møntsamlerriet i Danmark. I forlængelse af det udkom Siegs møntkatalog i 1968 med vurderinger/priser på danske mønter, så alle (og især de nye) samlere kunne få et godt overblik over nominaler, årgange og hvilke der er sjældne.

Kataloget blev gennem årene kraftigt udvidet med mønter helt fra 1247 til dags dato. Områderne omfattede til sidst Danmark, Slesvig, Gottorp, Danske områder, Dansk Vestindien, Trankebar, Færøerne, Grønland, Island samt mange forskellige specialområder som Postskillemønter, Christianiamønter og ikke mindst prøvemønter.

De seneste år er antallet af samlere blevet færre og færre, hvorfor salget af Sieg's møntkatalog ikke mere var rentabelt og udgiveren i 2018 meddelte at 2018 kataloget ville blive det sidste.

Møntkataloget.dk fødes

Bestyrelsen i DNF diskuterede om man på en eller anden måde kunne overtage udgivelse af Sieg's kataloger. Det var på det tidspunkt meget dyrt at købe rettighederne og

da vi ikke kunne se hvordan det kunne blive rentabelt, besluttede vi at danne en projektgruppe, der skulle lave et oplæg til et elektronisk møntkatalog.

Projektgruppen bestod af Birger Bentsen, René Villadsen, Mads Smedman og John Lind.

Vi afholdt en del projektmøder, hvor vi kom op med en masse ideer til hvordan møntkataloget skulle se ud, om det skulle være en betalingside, om der skulle være reklamer på siden, om det alene skulle være DNF's medlemmer, som skulle have adgang til det og ikke mindst om vi skulle beholde Sieg's typerne eller lave DNF's egen.

Vi blev enige om en enkel side uden reklamer med en masse søgemuligheder. Vi fravalgte en betalingside, da omkostningerne ved at administrere dette ville langt overstige indtægterne. I stedet blev det en side til alle møntsamlere og numismatikere. Dette for at fremme møntsamleriet.

Hvem skulle så programmere selve hjemmesiden? Vi kunne gå til et større firma der laver hjemmesider, hvilket kræver en stor pengepung, samt rigtig megen tid til nøjagtigt at beskrive ned til mindste detalje hvordan hjemmesiden skulle fungere. Artikelforfatteren kender en meget dygtig programmør af hjemmesider fra en tidligere arbejdsplads, der med en pragmatisk beskrivelse af hvad vi ville have og en meget fleksibel tilgang til opgaven, kunne lave den til en overkommelig pris. Vi har et fortræffeligt samarbejde med Jan Olsen, som har fået lavet en rigtig god og brugervenlig hjemmeside.

Hvorfor ny DNF typeopdeling

Vi brugte lang tid på at diskutere om vi skulle bruge Sieg's typerne, som rigtig mange samlere af årgangsmønter var glade for. Da vi ikke ville overtræde rettighederne til Sieg's typerne, valgte vi at starte helt forfra og lave en ny typeopdeling, hvor hver regent starter nummereringen forfra og med de mindste nominaler først og derefter de ældste mønter først.

Ved årgangsmønterne skelnes ikke mellem regenterne. 1 øre får DNF type DNF 1. Den først type får DNF 1.1, den næste DNF 1.2. Hvis der er varianter, kan denne indføres med en undertype – f.eks. DNF 1.1.1. Dette gør det meget fleksibelt, hvis der findes nye typer – især på de gamle mønter.

Kvaliteter og prissætning

Vi valgte at fortsætte med opdeling af kvaliteterne som i Peter Flensborg's *Kvalitetsvurdering af danske mønter 1874-1972*, dvs. M, 0, 01, 1+, 1, 1-, 2. Disse var også brugt i Siegs-katalogerne.

På møntsæt fra Den Kgl. Mønt har vi indført 3 opdelinger – kv. 0 for et perfekt sæt, hvor både indpakningen og mønterne er perfekte. Kv. 1+ hvor mønterne er perfekte, men omslaget kan være lidt beskadiget og kv. 1-, hvor mønterne kan have belægninger og/eller indpakningen meget beskadiget.

Prissætningen var til stor debat i projektgruppen, da priserne i Sieg's møntkatalog er mønthandlerpriser, dvs. de priser en mønthandler sælger mønterne til. Vi ville gerne lave et katalog der nærmer sig hvad mønterne handles til mellem samlerne. Men hvordan kunne vi få indsamlet de reelle samler til samler priser? Hvor mantra blev: Værdien af mønterne er altid afhængig af hvad køberne vil købe mønterne til.

Vi forsøger løbende at vedligeholde priserne, så de giver et godt indblik i hvad mønten kan handles til. Og igen så prissætningen altid en personlig vurdering ud fra det materiale og de oplysninger der er tilgængelige på et givet tidspunkt. Vi fravalgte helt at vise priser under 10 kr., da det ikke giver mening at f.eks. en 1 øre 1972 er prissat til 1 kr., når der findes alt for mange af dem i kv. 0.

Generelt er priser på almindelige mønter i almindelige kvaliteter faldene og de mere sjældne i gode kvaliteter stigende. Med udgangspunkt i priserne fra Siegs kataloget og vores viden med priserne, har vi tilrettet prissætningen. Eksempel 1 kr. 1959:

DNF 8.8 - 1 krone - Aluminiumsbronze - C

Ar	Rar	M	0	01	1+	1	1-
1956	-	-	70	45	30	10	-
1957	-	-	35	20	10	-	-
1958	-	-	40	25	20	10	-
1959	-	1.000	350	250	175	100	50
1960	S	-	100.000	60.000	-	-	-

- Kv. M** Vi har prissat den til 1.000 kr. ud fra auktionssalg på bl.a. Bruun Rasmussen. Sieg har ikke prissat den i kv. M
- Kv. 0** Både Sieg og DNF har den prissat til 350 kr.
- Kv. 01** Her har vi en lidt lavere vurdering – 250 kr. mod Sieg 275 kr., da vi ser den bliver handlet lidt lavere.
- Kv. 1+** Vi har vurderet den til en pris på 175 kr. mod 250 kr. i Sieg. Vi ser den mest handlet for omkring 175 kr. i denne kvalitet.
- Kv. 1** Her har vi valgt en pris på 100 kr. (50 kr. under Sieg. Den handles omkring 100 kr. mellem samlere.
- Kv. 1-** Sieg har ikke prissat den, men vi har set flere i kv. 1-, hvorfor vi har prissat den også i kv. 1-.

Vi forsøger løbende at holde priser vedlige og retter dem derfor løbende, når vi kan se de handles meget afvigende fra **Møntkataloget.dk** priser.

Hvis du har input til fejl og mangler eller blot gode ideer til **Møntkataloget.dk**, er du velkommen til at sende en mail til: **montkataloget@montkataloget.dk**

Nu og fremtiden

At lave Møntkataloget.dk med beskrivelser, referencer, prissætning og ikke mindst billeder er et kæmpe arbejde. Derfor valgte vi at opdatere **Møntkataloget.dk** løbende og ikke vente med at gøre det tilgængeligt før alt var på plads.

Det første vi blev færdige med, var årgangsmønterne. Derudover er mindre områder som Færøernes og Grønlands officielle mønter beskrevet. Det næste var regenterne fra før møntreformen med de nyeste regenter først. Dog havde vi en rigtig god beskrivelse af Borgerkrigs-mønterne, da Mads Smedman er ekspert i området, hvorfor de allerede er medtaget.

De næste regenter er Christian V og Frederik III, som er et kæmpeområde. Vi er i gang med at lave grundlaget for registreringen i **Møntkataloget.dk**. Derudover har vi store tanker med at få beskrevet alle Den Kgl. Mønts prøvemønter.

Stampes Numismagiske Univers er ophørt i sin klassiske form

Af Torben Juul Hansen

Niels Stampe stopper med at redigere sit "Numismagiske Univers". Men heldigvis har han lovet at bidrage med lidt indlæg i "Rapporten" fremover, så længe helbredet holder.

De første skrivelser, jeg har kunnet finde frem til fra Stampes hånd er trykt i Numismatisk Rapport 69/2001. Det er en boganmeldelse og lidt promovering af et par udenlandske numismatiske tidsskrifter. Og meget snart derefter, og allerede i NR72/2002, etablerede vi siderne "Fra den numismatiske verden", hvor Stampe hurtigt blev en god og fast leverandør af materiale.

"Fra den numismatiske verden" blev i løbet af de næste par numre en fast klumme, som Stampe tilegnede sig med lidt påskønnelse fra min og formand Preben Nielsens side. Jeg tror, det var i Berlin, på en tur med Niels Nielsens Travelling-Tours hvor vi for alvor, aftalte en fast og kontinuerlig klumme i NR med løst og fast fra Stampes hånd. Fra og med NR142 kom klummen til at hedde: "Stampes Numismagiske Univers" – et navn jeg gav den, idet jeg syntes det var et fint ordspil, og der var sådan set lidt magisk over ham (altså Stampe).

Og, jeg skal love for, at det har været nogle vidunderlige år med faste og gode leverancer – som tilrettelægger af bladet, er det rart at have leverandører, man kan stole på, og Stampe har på det felt altid været en fast og pålidelig mand. Nogle vidunderlige år med alt mellem himmel og jord og numismatiske nyheder og begreber og historiske indfald. Alt sammen holdt i en læsevenlig afvekslende og til tider humoristisk tone. Der er flydt mange gode numismatiske fortællinger igennem "Universet".

Mange læsere af NR har igennem tiden sagt til mig, at de holder mest af i Rapporten er "Niels Univers" – og ofte har jeg hørt: *Det er det første vi slår op på i Numismatisk Rapport*. Så en vis tiltrækning har han da haft på DNF's medlemmer og NR-læsere.

I en periode havde Stampe også en lille ekstra-klumme med kommende spændende auktioner rundt omkring i verden sammensat med oplysninger om møntbørser og tiltag i lokalforeningerne i Danmark. En fin lille service.

Der er ikke mange der ved, at i sine unge år emigrerede Niels til USA, hvor han arbejdede en tid som journalist. Men Danmark trak heldigvis i ham igen, og det er ved hjælp af sine journalistiske analytiske evner han har leveret en del boganmeldelser og anmeldelser af udstillinger og små “glemte og hemmelige” numismatiske afdelinger på museer rundt omkring i Europa.

Jeg kommer til at savne Stampes mails til mig når han sendte materiale til “Rapporten”. Altid ledsaget af hans små fortællinger fra familien og livet på Fyn og det fynske numismatiske foreningsliv, og ofte krydret med lidt hyggelige og undertiden drilske kommentarer.

Jeg og min kone besøgte Stamperne (Niels og Elisabeth) i deres domicil på Fyn i sommer. Det blev til nogle hyggelige timer med en kande the og lækker kage og en sjat kølig vin. Det blev også til en mindre vandretur i haven, der var fyldt med spændende farverige blomster. Især faldt vi over en helt speciel rose med en vidunderlig orange kulør – rosen hedder Friendship Forever.

Niels Stampe til brunch i Berlin. Foto TJH.

Rosen Friendship Forever. Foto Elisabeth Stampe.

Enkelte problemer ved kvalitetsvurdering af mønter internationalt

Af Samuel Flyger

1-Mark klipping 1563 med kvalitetsvurderingen 1(+) kunne få tilføjelsen: "Uregelmæssig blanket og ridser".

En smuk rigsdaler 1847 solgt i DNF. Tildelt kvalitetsvurderingen O1-O, men med tilføjelsen: "Minimale ridser på avers".

Når det kommer til kvalitetsvurdering af mønter, så kan det ofte være en ren vurderingssag, og vi i Skandinavien har længe været kendt for at være meget striks når det kommer til det område... Man vurderer jo i princippet kun på hvor meget en mønt har cirkuleret ud fra dens overordnede nedslidning.

Tag f.eks en Morgan-dollar der aldrig nogensinde har set cirkulation, den kan sagtens graderes til MS-60, hvis den er fuldt af såkaldte "bagmarks", altså små ridser eller mærker fra at have ligget sammen med andre mønter i måske årtier. Man ville i dansk sammenhæng kalde den 0-mønt (med anmærkning af ridser)?

Vores standarder for kvalitet smelter mere og mere sammen grundet globalisering, nye samlere og en voksende tilslutning til "slabbing". Derfor skal man passe meget på med at kalde nogen for bedrager eller svindler hvis han angiver f.eks en NGC graderet MS-63 for kvl. 0.

Mange danske/skandinaviske samlere og handlere har også taget faktorer som fladpræg, "bagmarks"/ridser, slidte stempler, blanket-revner og -uvejr, justeringsspor, korrosion, ridser, patina, rensning, "møntbakkeslid", skævt præg osv. med i deres overordnede kvalitets-vurdering. Så en 0'er pludselig bliver kaldt for en 1'er, i stedet for at kalde det en 0 (nul) med de enkelte anmærkninger ved siden af. Men også her vil flere være uenige.

Derfor fungerer et standardiseret dansk system ikke 100% i praksis, hvorfor Sheldon-skalaen har fået så meget succes internationalt, da de tager alle disse faktorer i mente (det er faktisk en hel uddannelse hos NGC og PCGS).

En lærerig video om hvordan PCGS vurderer morgan dollars, ud fra Sheldon-skalaen, kan ses her:

<https://youtu.be/nNxbgpWkaVw>

ANF-kontramarkering på Maria Theresia-thalere

I anledning af Amagerlands Numismatiske Forenings 50-års jubilæum i 2022, bliver der nu lavet en kontramarkering med ANFs logo på den berømte Maria Theresia-thaler.

Denne mønt er i mange tilfælde blevet kontramarkeret. Kontramarkeringerne har i langt de fleste tilfælde haft det formål, at lovliggøre disse thalere som et betalingsmiddel for et specielt land i et vist tidsrum.

Men foruden de lovliggjorte thalere som betalingsmiddel, er der også forskellige numismatiske foreninger, som har kontramarkeret Maria Theresia-thalere i anledning af et jubilæum, her kan nævnes “Wien Numismatischer Verein”, “Missouri Numismatic Society”, “Union numismatique d’Alsace” m.fl.

Hafner skriver i sin bog af 2016, at der er registreret over 150 kontramarkeringer på Maria Theresia-thalere.*

Et af ANFs medlemmer, Ib Jensen, fik ideen til at ANF i anledningen af jubilæet burde lave en kontramarkering på Maria Theresia-thaleren. Projektet blev sat i søen og selve kontramarkeringen sker på ANFs Møntbørs lørdag den 10. februar 2024 mellem kl. 10-15 og kun på denne dag. Når sidste mønt er præget, vil stemplet blive destrueret.

Du kan læse de nærmere kriterier for at blive en del af denne mulighed på ANFs hjemmeside anf-mont.dk

Det håndholdte prægestempel er udført ved laserbejdning og er fremstillet i Sønderborg.

Af Steen Jakobsen

* Læs også Niels Stampes anmeldelse i NR-160 af Walter Hafner og Erich Stadlobers seneste bog 2023: Maria Thersien-Taler 1780

Regeringen og Nationalbanken varsler seddelombytning i maj 2025

Det er nu, hvis du vil samle sedler i god kvalitet

Alle seddelseserier tidligere end den nuværende serie fra 2009 – den med broer og oldtidsfund – bliver ugyldige efter 31. maj 2025. Og 1.000-kronesedlen vil ikke længere være gyldigt betalingsmiddel i Danmark.

Nationalbanken vil udstede en ny seddelseserie, sandsynligvis i 2028/29. I den kommende seddelseserie vil der **ikke** blive trykt en 1.000-kroneseddel, og den nuværende 1.000-kronesedlen udgår også som gyldigt betalingsmiddel i Danmark efter 31. maj 2025.

Nationalbanken siger: *Der er brug for kontanter i Danmark – også i fremtiden. For at sikre, at kontanter også fremover er et sikkert og effektivt betalingsmiddel, må pengesedlernes design og sikkerhedselementer være på forkant med den teknologiske udvikling.*

TJH

Udsnit af de mest gængse sedler som bliver ugyldige efter 31. maj 2025

MØNTBØRS PÅ AMA'R

Lørdag 10. februar

Kl. 10.00 - 15.00

Gratis entre

Mønter · Sedler · Køb · Salg · Bytte · Medlemsauktion

Auktionsliste med billeder af mønter: **anf-mont.dk**

DELTAGENDE MØNTHANDLERE:

Stenum Antik · Haider · Odense Guld- & Mønthandel

Numismatik Farina · Westjysk Coins · Hafnia Coins

Frederiksberg Mønthandel · Peter Frensdorf

Amagerlands
Numismatiske
Forening

Skottegårdsskolen

Saltværksvej 63, 2770 Kastrup

Indgang fra Nordmarksvej - gode p-forhold

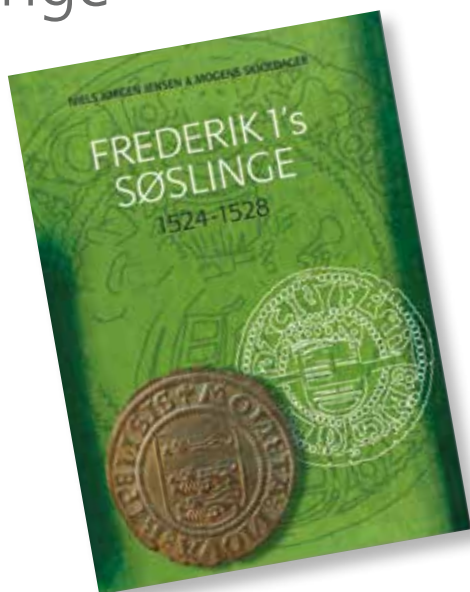
Frederik 1's søslinge 1524-1528

Jensen & Skjoldager har specialiseret sig i de underlødige søslinge fra Frederik 1's tidlige regeringsår. Med nogle få undtagelser er søslingene fortsat så gængse, at det giver samlere mulighed for at opbygge en repræsentativ samling.

Medlemspris: 125 kr.

Detailpris: 300 kr.

Bestilles: numismatik.dk

Mønt og magt - Danmarks monetarisering 1074-1241

- Tekst og bilag

Thomas Guntzelnick Poulsen er kommet med en ny bog over sin afhandling. Mange husker stadig hans levende foredrag i Dansk Numismatisk Forening i marts 2022 med overskriften: **Mønt & Magt**.

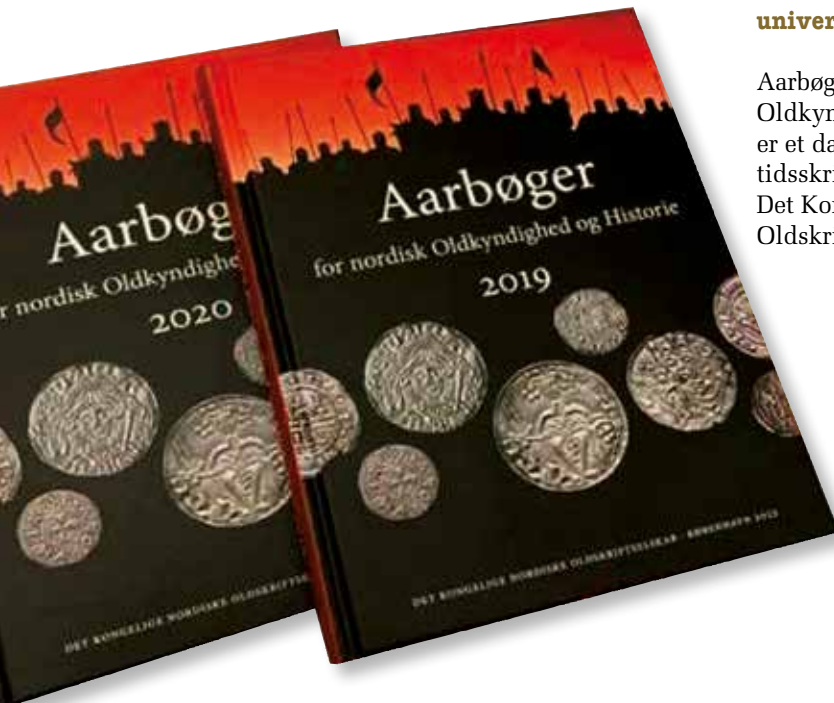
Thomas, der er museumsinspektør for Museum Østjylland, skriver om sin udgivelse:

Så oprandt dagen omsider, som vi alle har ventet på med spænding. Min afhandling er endelig på gaden. Den er trykt i to bind af Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed og Historie årgang 2019 og 2020. Det første bind er selve afhandlingen, mens det andet bind er katalog eller opslagsværk over de mange mønttyper fra perioden 1134-1241.

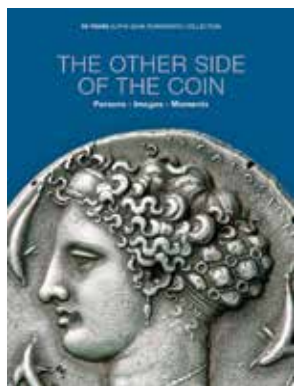
Jeg må sige, at det er en dejlig følelse endelig at stå med det færdige resultat af så mange års arbejde i hænderne.

Bog 1 er på 249 sider i farvetryk og indbundet. **299 DKK**. Kan bestille på: universitypress.dk

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie er et dansk arkæologisk tidsskrift, der udgives af Det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab.

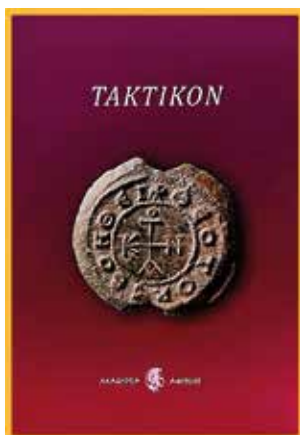
Et par spændende bøger fra Siatras i Grækenland

D. Tsangari (ed.): **The Other Side Of The Coin. Persons - Images - Moments**

Athens, 2023. Hard cover+jacket, 23x30 cm, 276 pp., ill. Shipping weight 2 kg, EUR 87.50 – INCL. ALL EXPENSES.

To celebrate the 50th anniversary of the creation of its world-famous Numismatic Collection, Alpha Bank organized the major retrospective exhibition “THE OTHER SIDE OF THE COIN” at Goulandres Museum. The book presents 150 most rare coins from this collection, today one of the most important of its kind.

Olga Karagiorgou: **Taktikon - Studies on the Prosopography and Administration of the Byzantine Themata**
Academy of Athens, 2021. Hard cover, 29 cm. 904 pp., ill.: 638 col. photos, 241 B&W photos, 6 col. maps.

Part I: Aims and the methodological principles.
Part II: The thematic administration on the evidence of sigillographic and other sources: some case studies.
Part III: Unpublished molybdoboulla relevant to the administration of Byzantine Asia Minor; incl. the papers by Nikolaj Alekseienko.
Part IV: Interpretations of the sigillographic material; includes the papers by Ivan Jordanov (Byzantine Eastern armies in the Balkans).

Bøgerne kan bestilles gennem:

biblio.com/bookstore/demetrius-siatras-athens

VURDERINGSPRISER PÅ DNFs ONLINE-KATALOGER:

møntkataloget.dk

seddelkataloget.dk

DANSK NUMISMATISK FORENING

Medlemsmøder

Medlemsmøderne med auktioner afholdes onsdage i:

Bethesda

Rømersgade 17, 1362 Kbh K

Auktionseftersyn kl. 18.15 - 19.00

DNF medlemsmøder

Onsdag 24. januar

Auktion 595.

Foredrag: Martin Jensen: Svinekort i Danmark – fremkomst og brug.

Onsdag 14. februar

Auktion 596.

Onsdag 13. marts

Auktion 597.

Onsdag 10. april

Auktion 598.

Onsdag 15. maj

Auktion 599.

Efter mødet spisning i nærheden.

Tre retter inkl. vin/øl 325,-

Tilmelding til Henrik Berndt:

henrikberndt@hotmail.com

Fraktionsmøder

Fraktionsmøderne afholdes i foreningens bibliotek:

**Sønder Boulevard 65, Stuen
København V**

MEDALJER

Mandag 22. januar 2024 kl. 18-20

Medaljer med relation til Danmarks besættelse 1940-1945.

Medtag gerne egne medaljer til fremvisning. Eller andre medaljer du ønsker at afhænde ved bytte eller salg?

Spisning før mødet kl. 17.30 kontakt:

Preben.nielsen@youmail.dk

Mandag 22. April 2024

Vilhelm Bergsøe, Danske Medailler og Jetons, opbygning af database?

ANTIK & MIDDELALDER

Onsdag 17. januar kl. 19.00

Emne: Lidt sjov og ballade med

Alex Jensen – gætterier etc.

Man må gerne tage lidt mønter med.

Formand

Michael Wagner Christiansen
60 52 34 81
formand@numismatik.dk

Næstformand

John Lind
20 70 85 78 - til kl. 21.00
webmaster@numismatik.dk

Provinsrepræsentant

Birger Bentsen
20 27 42 73
brevbud@numismatik.dk

Kasserer

Henning Ingemann Larsen
25 33 71 42
kasserer@numismatik.dk
Bankkonto: Den Danske Bank
Reg: 1551 Konto: 3517 556300
MobilePay: 94 27 50.

**Bestyrelsesmedlem
& redaktør af NR**

Torben Juul Hansen
num-rap@numismatik.dk

Sociale Medier

Samuel Flyger
samuel.flyger@numismatik.dk

Bestyrelsesmedlem

René Villadsen
40 56 89 06

Bestyrelsesmedlem

Mads Smedman
40 36 16 84

Bestyrelsesmedlem

Henrik Berndt
henrikberndt@hotmail.com

DNF-kalenderen**Januar**

17. Onsdag, Antik & Middelalder
24. Onsdag Auktion 595.
Foredrag: Martin Jensen: **Svinekort i Danmark – fremkomst og brug.**

Februar

14. Onsdag Auktion 596.

Marts

13. Onsdag Auktion 597.

April

10. Onsdag Auktion 598.

Maj

15. Onsdag Auktion 599.
Efter mødet spisning i nærheden.

numismatik.dk

Brevbud

**Brevbud afgives bedst og
lettest på vores hjemmeside:
numismatik.dk**

Brevbud afgives bedst i god tid,
så er du sikker på at få en
kvittering med dine rigtige bud.

BEMÆRK:

**Der lukkes for budgivning
kl. 20.00 dagen før auktion**

Your Treasures are in Good Hands with us

- Over 35 years of experience and expertise
- More than 10,000 clients worldwide
- Top quality color printed catalogues
- International customer care:
Phone +49 541 9620-20

Yearly 4 internationally recognized
auctions for coins and medals
with remarkable hammer prices!

Profit from our experience of more than 130 successful auctions –
consign your coins and medals! More information: www.kuenker.com

Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG
Gutenbergstraße 23 · 49076 Osnabrück · Germany
Phone +49 541 9620-20 · Fax +49 541 9620-222
www.kuenker.com · service@kuenker.com
Located in: Berlin, Munich, Osnabrueck

